

ШИФР: ВІДКРИТІ ДАНІ

**РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ
ЩОДО ВІДКРИТИХ ДАНИХ В УКРАЇНІ**

АНОТАЦІЯ

ШИФР: ВІДКРИТІ ДАНІ

Актуальність теми дослідження визначається необхідністю окреслення напрямів, інструментів, можливостей розвитку відкритих даних України в трансформаційних умовах всезагальної цифровізації, адже сьогодні всі держави світу перебувають у стані постійних перетворень, які стосуються всіх сфер життєдіяльності, відбуваються зміни в побудові відносин між державами та громадянами, методами і способами їхньої співпраці, що проявляється в обопільному впливі на подальшу оптимізацію та вдосконалення цих процесів.

Об'єкт дослідження – державна політика України щодо урядових даних, що мають бути вільними та доступними без обмежень для використання й розповсюдження.

Предмет – теоретико-прикладні аспекти реалізації державної політики щодо відкритих даних в Україні.

Мета – розроблення практичних рекомендацій з питань розвитку й удосконалення державної політики щодо відкритих даних в Україні.

Завдання: охарактеризувати концептуальні організаційно-правові засади діяльності органів публічної влади в умовах інформаційної відкритості; проаналізувати державну політику України у сфері відкритих даних в умовах розвитку інформаційного суспільства; розглянути концепт відкритих даних в аспекті імплементації основних засад цифрової економіки в Україні; обґрунтувати ефективні інструменти розвитку державної політики України щодо відкритих даних; розробити інноваційні підходи та запропонувати перспективні напрями розвитку відкритих даних в Україні.

Використані такі наукові методи: аналізу, синтезу, компаративний, абстрагування й узагальнення.

Конкурсна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІДКРИТОСТІ.....	7
II. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У СФЕРІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ ...	16
III. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІДКРИТИХ ДАНИХ В УКРАЇНІ.....	23
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30
ДОДАТКИ.....	35

ВСТУП

Актуальність теми дослідження визначається необхідністю окреслення напрямів, інструментів, можливостей розвитку відкритих даних України в трансформаційних умовах всезагальної цифровізації, адже сьогодні всі держави світу перебувають у стані постійних перетворень, які стосуються всіх сфер життєдіяльності, відбуваються зміни в побудові відносин між державами та громадянами, методами і способами їхньої співпраці, що проявляється в обопільному впливі на подальшу оптимізацію та вдосконалення цих процесів.

Ураховуючи сучасні загальносвітові тенденції розвитку, у тому числі й у сфері публічного управління, Україна намагається застосовувати основні світові здобутки, адаптуючи їх до своїх національних умов та особливостей. Кілька наступних років повинні пройти в нашій державі за визначальним трендом всезагальної цифровізації, наближення та поступового утвердження ідеї цифрової економіки та поетапного переходу до цифрового суспільства.

Питання побудови стабільної та надійної системи публічного управління, здатної безперервно та ефективно працювати, відповідаючи при цьому сучасним загальносвітовим тенденціям розвитку, – завдання комплексне, яке складається з великої кількості окремих аспектів, що потребують ґрунтовного дослідження. Одним із них ми обрали методологію та практику реалізації державної політики щодо відкритих даних в Україні, які з огляду на євроінтеграційний вектор політичного розвитку нашої держави набувають особливого значення і значною мірою актуалізують необхідність конкретизації та більш докладного розгляду.

Об'єкт дослідження – державна політика України щодо урядових даних, що мають бути вільними та доступними без обмежень для використання й розповсюдження.

Предмет – теоретико-прикладні аспекти реалізації державної політики щодо відкритих даних в Україні.

Мета: розроблення практичних рекомендацій з питань розвитку й удосконалення державної політики щодо відкритих даних в Україні.

Завдання:

- охарактеризувати концептуальні організаційно-правові засади діяльності органів публічної влади в умовах інформаційної відкритості;
- проаналізувати державну політику України у сфері відкритих даних в умовах розвитку інформаційного суспільства;
- розглянути концепт відкритих даних в аспекті імплементації основних засад цифрової економіки в Україні;
- обґрунтувати ефективні інструменти розвитку державної політики України щодо відкритих даних;
- розробити інноваційні підходи та запропонувати перспективні напрями розвитку відкритих даних в Україні.

Використана методика дослідження. Для досягнення мети роботи та виконання поставлених завдань використано комплекс наукових методів, зокрема: аналізу і синтезу – для дослідження сучасного стану та визначення стратегічних пріоритетів в реалізації державної політики щодо відкритих даних в Україні; компаративний – у процесі зіставлення світових рейтингів щодо ступеня відкритості інформації в Україні та порівняння порталів українських міст з питань забезпечення доступу до інформації у формі відкритих даних; абстрагування й узагальнення – з метою визначення ефективних та перспективних підходів до вдосконалення державної політики щодо відкритих даних і на цій основі – розроблення практичних рекомендацій органам публічної влади України.

Інформаційна база: Конституція України, закони України, розпорядження та постанови Кабінету Міністрів України, рішення органів місцевого самоврядування України, наукові публікації вітчизняних авторів, електронні ресурси, в тому числі офіційні веб-сайти державних установ та органів місцевого самоврядування.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, розкрито стан її наукової новизни, визначено мету, завдання, методи дослідження, охарактеризовано інформаційну базу роботи, її наукове та практичне значення.

У першому розділі – “Концептуальні організаційно-правові засади діяльності органів публічної влади в умовах інформаційної відкритості” – розглянуто нормативно-правові документи, які визначають правові засади, на яких базується робота з відкритими даними в Україні, визначено загальні принципи та світові стандарти у сфері відкритих даних.

У другому розділі – “Державна політика України у сфері відкритих даних” – охарактеризовано сучасний стан, основні переваги й проблеми впровадження відкритих даних, обґрунтовано необхідність переходу до пріоритетного інноваційного розвитку системи забезпечення доступу до публічної інформації й відкритих даних.

У третьому розділі – “Інноваційні підходи та перспективи розвитку відкритих даних в Україні” – розкрито позитивні зрушення та світове визнання результатів в роботі з відкритими даними в Україні, проаналізовано роботу порталів відкритих даних таких українських міст, як Львів, Дніпро та Вінниця. Розроблено рекомендації для органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій, підприємств та громадських об’єднань щодо розвитку сфери відкритих даних в Україні.

Структура та обсяг. Конкурсна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 35 сторінок, з них основного тексту – 29 сторінок. Включає 4 рисунки та 4 додатки. Список використаних джерел налічує 40 найменувань.

Публікації. Основні положення роботи відображені у двох публікаціях, наведених у додатках.

I. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІДКРИТОСТІ

Повсюдне використання мережі Інтернет, застосування інформаційно-комунікаційних технологій та модернізація системи управління дозволяють обробляти та передавати дані великих обсягів, допомагають оптимізувати і автоматизувати адміністративні процеси та покращити результативність державного управління загалом. Для цього усі процеси розвитку суспільства вимагають якісного електронного урядування – способу організації державної влади за допомогою систем локальних інформаційних мереж та сегментів глобальної інформаційної мережі, що забезпечує функціонування органів влади в режимі реального часу та робить максимально простим і доступним спілкування з ними громадян, юридичних осіб, неурядових організацій.

Відповідно, наявність врегульованого електронного доступу до публічної інформації у формі відкритих даних, у сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства, є необхідним для забезпечення прозорості і відкритості діяльності влади.

Електронне урядування має стати одним із інструментів, що забезпечує нові форми комунікації між громадянами, бізнесом і владою. Безперешкодний доступ до публічної інформації сприяє участі громадян у виробленні й упровадженні державної політики. Державні службовці отримали можливість спілкуватися безпосередньо з громадянами та поширювати інформацію серед них [1].

Право на доступ до інформації є ознакою демократичності та конституційним правом людини, яке передбачене й гарантоване статтею 34 Конституції України, де записано право кожного вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір [2].

Важливими кроками до реалізації проектів та програм розвитку є нормативно-правові документи, які визначають правові засади, на яких

базується робота з відкритими даними.

Порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації та інформації, що становить суспільний інтерес визначається Законом України “Про доступ до публічної інформації” [3].

Цей закон визначає поняття відкритих даних та умови їх використання. Згідно і 2 частини статті 10 цього закону: публічна інформація у формі відкритих даних – це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання. Розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах.

Публічна інформація у формі відкритих даних є дозволеною для її подальшого вільного використання та поширення. Будь-яка особа може вільно копіювати, публікувати, поширювати, використовувати, у тому числі в комерційних цілях, у поєднанні з іншою інформацією або шляхом включення до складу власного продукту, публічну інформацію у формі відкритих даних з обов'язковим посиланням на джерело отримання такої інформації.

Для виконання Закону України “Про доступ до публічної інформації” Кабінет Міністрів України розробив та ухвалив Постанову №835 “Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних”. Цей документ визначає вимоги до формату і структури наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, періодичність оновлення та порядок їх оприлюднення.

Для оприлюднення наборів даних використовуються формати, наведені нами на рис. 1.1.

Під час створення нових наборів даних забезпечується використання відкритих форматів даних (формати з позначкою “*” в таблиці) та

структурованих даних (формати RDF, XML, JSON, CSV).

Рис. 1.1 Допустимі формати набору даних

Джерело: побудовано автором за [4]

Також в цьому Положенні визначено конкретний перелік наборів даних для усіх розпорядників (Додаток 1).

На вимогу Закону України “Про доступ до публічної інформації” та постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 “Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних” у квітні 2014 року було створено Єдиний державний веб-портал відкритих даних. На цьому порталі розміщено інформацію про набори даних, розпорядників, мобільні додатки та законодавчу базу, на основі якої оприлюднюються і використовуються відкриті дані.

30 листопада 2016 року Постановою Кабінету Міністрів України було затверджено Порядок ведення Єдиного державного веб-порталу відкритих даних, який визначає механізм ведення Єдиного державного веб-порталу відкритих даних з метою забезпечення доступу до публічної інформації у формі відкритих даних та взаємодії з користувачами щодо відкритих даних. Портал

забезпечує [5]:

- Користувачам:

доступ до інформації про розпорядників інформації, які оприлюднюють на порталі набори даних, переліку, паспортів та структури оприлюднених наборів даних, оприлюднених наборів даних (перегляд та завантаження), у тому числі за допомогою інтерфейсу прикладного програмування, розміщених прикладних програм на базі відкритих даних, інформації з питань відкритих даних, зокрема щодо стану оприлюднення та оновлення наборів даних, без проведення додаткової авторизації.

- Розпорядникам інформації:

оприлюднення та оновлення наборів даних, у тому числі за допомогою інтерфейсу прикладного програмування, формування паспорта та структури наборів даних, генерування ідентифікаційного номера набору даних під час створення розпорядником інформації паспорта відповідного набору даних, отримання зворотного зв'язку від користувачів порталу;

- Розробникам прикладних програм:

розміщення прикладних програм на базі відкритих даних.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 року “Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік передбачено розвиток електронного урядування, а саме шляхом запровадження надання пріоритетних електронних послуг в усіх сферах суспільного життя; оприлюднення високоякісних наборів даних у формі відкритих даних з урахуванням суспільного інтересу, кращих світових практик і відповідно до встановлених вимог щодо відкритості і прозорості діяльності; запровадження електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів; розвиток електронного документообігу.

Таким чином уряд прагне подолати проблему неефективного та непрозорого урядування, організувавши своєчасне надання державних послуг з економним використанням публічних ресурсів та у прозорий спосіб із

забезпеченням підзвітності громадянам [6].

Організаційні та правові засади роботи з відкритими даними формуються на основі нових інститутів влади з одночасним проведенням реформ державної служби та служби в органах місцевого самоврядування. За впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, у тому числі і електронного урядування відповідають органи влади. На місцевому рівні – це відповідні департаменти, управління, відділи міських рад та адміністрацій. На державному рівні - це Міністерство інформаційної політики України (МІП), яке створене 2.12.2014 р., та є “головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України, зокрема, з питань поширення суспільно важливої інформації в Україні та за її межами, а також забезпечення функціонування державних інформаційних ресурсів” [7].

У своїй діяльності Міністерство інформаційної політики України базується виключно на принципах захисту свободи слова та думки, захисту прав громадян на вираження своєї позиції. При МІП створено Громадську раду, до якої увійшли представники громадських організацій та засобів масової інформації, науковці. Вона виконує функції нагляду за діяльністю Міністерства та надає поради щодо напрямів розвитку країни з впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові завдання МІП затверджено в Програмі дій Уряду, а також викладено у Коаліційній угоді між парламентськими фракціями Верховної Ради України. Такими завданнями є: розробка стратегії інформаційної політики України та концепції інформаційної безпеки держави; координація органів влади в питаннях комунікації та поширення інформації; протидія інформаційній агресії з боку країни-агресора. МІП відповідно до покладених на нього завдань [8]: узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції; здійснює нормативно-правове регулювання у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України, зокрема з питань поширення суспільно важливої інформації в Україні та за її межами тощо.

Питання відкритих даних є також у компетенції Державного агентства з

питань електронного урядування, що є центральним органом виконавчої влади, його діяльність спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України.

Агентство створене 4.06.2014 р. і є правонаступником Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України. Основна мета створення агентства – впровадження системи електронної взаємодії між органами виконавчої влади. Для розширення такої взаємодії було здійснено заходи щодо: забезпечення структурних підрозділів з діловодства органів виконавчої влади засобами електронного цифрового підпису та технічними засобами, які необхідні для функціонування зазначеної системи, технічної та технологічної підтримки процесів створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення та використання електронних документів і копій паперових документів в електронному вигляді у Секретаріаті Кабінету Міністрів України з використанням електронного цифрового підпису [9].

22 вересня 2016 року Уряд погодився з пропозицією Державного агентства з питань електронного урядування і прийняв Розпорядження про приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних. Цілями зазначеної хартії є поширення демократії, боротьба з корупцією та сприяння економічному зростанню. Головною метою хартії є покращення та сприяння співпраці під час прийняття та реалізації спільних принципів, стандартів та кращих практик відкритих даних. Державному агентству з питань електронного урядування доручено забезпечити: подання в установленому порядку заяви про приєднання України до Міжнародної хартії відкритих даних; координацію реалізації принципів Міжнародної хартії відкритих даних; розроблення проекту плану дій з реалізації принципів хартії [10].

До Міжнародної хартії відкритих даних на сьогодні уже приєдналися понад 17 урядів, серед яких уряди Канади, Великобританії, Франції, Італії, Південної Кореї.

Основними принципами хартії є [11]:

- Відкритість за замовчуванням;
- Чіткість і оперативність;

- Доступність і використання;
- Порівнюваність та інтероперабельність;
- Розвиток електронного урядування та залучення громадян;
- Інклюзивний розвиток та інновації.

До нормативно-правової бази для організації роботи з відкритими даними також належить Дорожня карта розвитку відкритих даних в Україні на 2017 рік підготовлена Державним агентством з питань електронного урядування України. В даному документі поквартально визначено 59 завдань щодо впровадження політики відкритих даних, ефективне виконання, яких забезпечить дотримання усіх вищезазначених принципів Міжнародної хартії відкритих даних [12].

Важливим документом, що визначає правові засади роботи з відкритими даними є Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. “Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації”. У концепції зазначено, що оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних для вільного використання: дасть змогу створити додаткові механізми реалізації права на доступ до інформації, що перебуває у володінні органів влади; підвищить прозорість діяльності державних органів; забезпечить вільний обіг інформації та можливість її подальшого використання для реалізації особистих прав та свобод людини і громадянина, розвитку інновацій та стимулювання ведення господарської діяльності, а також запобігання та викриття корупційних ризиків [13].

Виникнення нової цифрової інфраструктури, у тому числі бездротових мереж, мобільних пристроїв і технологій, сприяє радикальним змінам в сфері інформаційних технологій, їх інтеграції у всі сфери суспільного життя, формуванню нової концепції світової економіки – цифрової.

Цифрова економіка – це економіка, що базується на цифрових комп’ютерних технологіях. Розрізняють три основні складові концепції цифрової економіки (див. рис. 1.2).

Рис. 1.2. Складові концепції цифрової економіки

Джерело: побудовано автором за [14]

Концепція передбачає перехід від сировинного типу економіки, яка споживає обмежені природні ресурси до високотехнологічних виробництв та ефективних процесів за допомогою ІТ-технологій та комунікацій. Розвиток цифрової інфраструктури – широкопasmовий інтернет (ШСД) має бути поширений на всю територію України. Концепція спрямована на стимулювання цифрових трансформацій у банківській системі із застосуванням безготівкових розрахунків, інфраструктурі, транспорті, громадській безпеці, освіті, медицині, екології. Успішний досвід Швеції, Кореї, Естонії, Ірландії, та Ізраїлю свідчить, що безпосередній ефект від комплексного розвитку цифрової економіки становить 20% ВВП впродовж п'яти років. Передбачається, що до 2021 року тільки завдяки розвитку цифрової економіки темп приросту ВВП України становитиме щонайменше 5% [15].

Стратегічною метою визначено розвиток цифрової економіки в розвинених країнах, таких як, США, Канада, Японія, Німеччина на наступні десятиліття. Цифрові технології мають стати рушійною силою інновацій і для української економічної системи та розвитку суспільства в цілому. Цифрова економіка – це найважливіший двигун інновацій, конкурентоспроможності та економічного розвитку держави [16].

Кабінет Міністрів України 17.01.2018 р. оприлюднив розпорядження

“Про схвалення концепції розвитку цифрової економіки і суспільства України на 2018–2020 роки” та затвердив план заходів щодо її реалізації, у якому відкриті дані визначені як один з напрямів розвитку цифрової економіки. У документі йдеться про ринковий потенціал відкритих даних для підвищення відкритості, прозорості й ефективності роботи державних установ, а також про шлях до розвитку нової для України “цифрової” індустрії – індустрії відкритих даних [17].

Отже, система відкритих даних в Україні регламентується такими нормативно-правовими актами, як закони України, розпорядження та постанови Кабінету Міністрів України, рішення та розпорядження місцевих державних адміністрацій, відповідних рад. Питання формування та реалізації державної політики у сфері відкритих даних покладено на Міністерство інформаційної політики України, Державне агентство з питань електронного урядування, департаменти, управління, сектори та відділи виконавчих комітетів рад та місцевих державних адміністрацій, до компетенції яких належать означені вище питання.

II. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У СФЕРІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

За останні кілька років Україна продемонструвала свою готовність до впровадження концепції відкритого уряду. Поступово вдосконалюються нормативно-правова та матеріально-технічні бази, що дозволяє ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології та забезпечує ефективність роботи органів влади та їх взаємодії з громадянами.

Згідно зі Стратегією сталого розвитку “Україна-2020”, основними завданнями в рамках реформування публічного управління в Україні, що передбачено реалізувати до 2020 р., є: завершення переходу органів публічної влади на електронний документообіг та їх інтеграція до системи електронної взаємодії органів публічної влади; створення та вдосконалення відкритих публічних реєстрів; електронізація адміністративних послуг – не менше 80 електронних адміністративних послуг третьої стадії розвитку, та 40 – четвертої стадії розвитку; розвиток відкритих даних – збільшення кількості наборів відкритих даних та покращення їх якості [18].

Для громадян України система відкритих даних гарантує найвищий рівень прозорості діяльності державних органів і скорочення запитів на інформацію, адже інформація завжди під рукою. Крім того, чимало електронних сервісів на основі відкритих даних має з’явитися найближчим часом. Зважаючи на зарубіжний досвід, для українських ІТ-розробників відкриваються необмежені можливості для створення нових електронних сервісів на основі відкритих державних даних. Відсьогодні Уряд буде всіляко підтримувати ІТ-проекти на основі відкритих даних, які спрямовані на українських громадян та український бізнес [19].

На сьогодні в актуальному стані на Порталі відкритих даних перебуває більше 5000 наборів даних, які можна сортувати за популярністю і, таким чином визначити найбільш запитувані серед них.

А саме, станом на лютий 2018 року, такими наборами даних є: Відомості про транспортні засоби та їх власників, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Єдиний державний

реєстр судових рішень за 2018 рік, Реєстр платників податку на додану вартість, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів.

Отже, певні позитивні наслідки впровадження відкритих даних в Україні, безумовно, є. Відкриті дані надають більше можливостей доступу до необхідної інформації, яку можна використовувати для розробки соціальних, економічних, екологічних, фінансових програм розвитку всієї держави чи окремих її регіонів, бізнес-планів підприємців, аналізу роботи державних органів. Це буде сприяти не лише покращенню рівня життя пересічного громадянина, але й підвищенню іміджу України серед інших держав, де практика впровадження екосистеми відкритих даних є більш успішною.

Науковці стверджують що, важливе значення впровадження концепції відкритих даних має і для економічного зростання у державі. По-перше, відбувається підвищення доступу до інформації про ринок, що дозволяє планувати подальше становлення економічних відносин, забезпечується рівна конкуренція між суб'єктами ринкових відносин, узгоджується попит та пропозиція. По-друге, зростає ефективність державних закупівель завдяки діяльності системи Prozorro, що збільшило рівень економії у державному секторі. По-третє, відкритість у економічних відносинах є запорукою зниження можливостей вчинення будь-яких корупційних дій [20, с. 69].

Концепція відкритих даних в нашій державі в останні часи стала швидко розвиватися, перетворившись на прикладну сферу, та стала об'єктом пильного інтересу бізнес-структур, державних інститутів, громадських організацій, а також громадян [21, с.3].

Проте, варто зазначити, що попри позитивні зрушення у сфері відкритих даних, існують і певні проблеми впровадження відкритих даних в Україні (див. рис. 2.1.).

Усунення цих проблем і подальший розвиток електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних повністю залежний від загального розвитку інформаційної сфери. Так, головними факторами розвитку інформаційної сфери України є: розвиток інновацій, інформаційно-

комунікаційних технологій, підвищення рівня комп'ютерної грамотності населення, запит ринку праці на спеціальності з комп'ютерних наук, глобалізація, поширення мережі Інтернет серед домогосподарств, доступність телекомунікаційних послуг більшості населення, популярність інформаційних технологій у суспільстві, промисловості та державному секторі [23, с. 96].

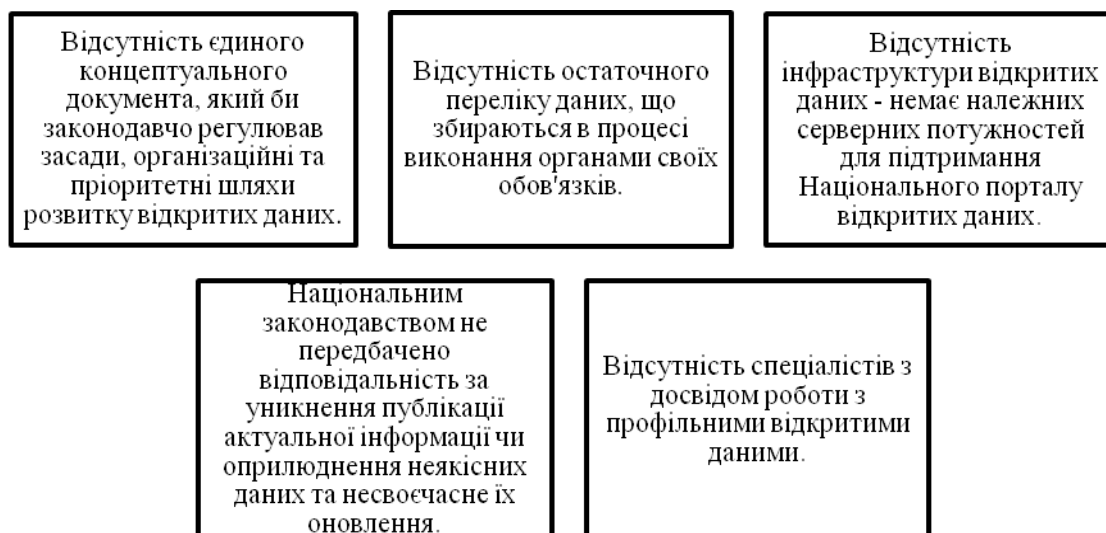

Рис. 2.1. Проблеми впровадження відкритих даних в Україні

Джерело: Побудовано автором за [22, с. 5]

Теоретичною концепцією індустріального суспільства є інформаційне суспільство. Оскільки сучасні інформаційно-комунікаційні технології оперують інформацією в цифровій формі, то зазвичай для позначення “інформаційного суспільства” використовують термін, що є синонімом даному – “цифрове суспільство”. *Цифрове суспільство* – суспільство, яке створюється внаслідок індустріальної революції на базі інформаційних і телекомунікаційних технологій та на базі інформації, яка охоплює знання людей. “Цифрове суспільство соціально трансформується з метою допомогти індивідам та спільнотам використовувати знання та ідеї, що допомагає людям втілити їх потенціал та реалізувати їх прагнення, додає великих можливостей людському інтелекту та створює ресурси, що змінюють спосіб суспільного життя [24].

Формування ефективної політики щодо відкритих даних є однією з вимог створення цифрового суспільства, де головною рушійною силою має стати не

промислове виробництво, а виробництво інформації та знань. В Україні навіть більше ніж в європейських країнах існує потреба забезпечення права на доступ до інформації, якою володіють органи державної влади, тобто право на доступ до публічної інформації. Для того щоб демократичне суспільство відповідало принципам демократичності, його члени повинні мати доступ до інформації, яка має вплив на процеси ухвалення рішень або вирішення питань, безпосередньо пов'язаних з їхніми інтересами [25, с. 2].

Відповідно для того, щоб об'єктивно оцінити діяльність держави пов'язану із відкритими даними, побудовану на основі інформаційно-комунікаційних технологій необхідно визначити критерії оцінювання. Основними критеріями оцінювання фахівці вважають результативність та ефективність, адже “політика може бути результативною (результат досягнуто, але водночас неефективною (якщо виявиться, що результат досягнуто занадто високою ціною)” [26, с. 20].

Для того, щоб система відкритих даних в Україні була ефективною, необхідно постійно вдосконалювати нормативно-правові акти, в тому числі і створення внутрішньої нормативної бази даних для органів державної влади та місцевого самоврядування, з метою врегулювання процесів оприлюднення та оновлення наборів даних, визначення обов'язків посадових осіб, відповідальних за роботу з відкритими даними, затвердження планів реалізації державної політики, щодо відкритих даних.

Також необхідно забезпечити наявність усіх необхідних матеріальних, технічних та фінансових ресурсів для регламентованого функціонування інформаційного простору.

Серед працівників органів державної влади та місцевого самоврядування мають бути фахівці, які здатні координувати впровадження механізмів та комплексної системи електронного урядування в органах державної влади, а також вести постійний супровід цієї системи, що потребує якісної спеціальної та професійно-галузевої підготовки кадрів для державної служби та служби в органах місцевого самоврядування [27]. Розпорядники відкритих даних повинні

забезпечити кваліфіковану і своєчасну роботу згідно до загальних вимог, форматів і термінів розміщення відкритих даних.

Інформація, яку розміщують органи публічної влади у формі відкритих даних, має відповідати низці вимог, основними з яких є безоплатність і якість, точність і доступність, повнота й достовірність, своєчасність і придатні для машинної обробки формати, які у своїй сукупності створюють можливості щодо її повторного й необмеженого використання, поєднання в різноманітних варіаціях, зменшення чи максимальної мінімізації фінансових ресурсів на дублювання й опрацювання. Досліджуючи дихотомію понять в українському законодавстві та до певної міри їх неузгодженість зі світовими стандартами, Л. В. Олексюк правомірно обґрунтовує власне визначення відкритих даних, розуміючи під ними будь-які доступні в електронній машинозчитувальній формі дані, у тому числі розміщені в глобальній мережі Інтернет без обмежень доступу та ідентифікації користувачів, безкоштовні для відтворення та використання або будь-якого ліцензування [28, с. 41].

З урахуванням викладеного вище вважаємо, що дані потрібно відкривати послідовно та обґрунтовано, враховуючи затребуваність відповідних наборів даних потенційними споживачами такої інформації, згідно з чіткими правилами й регламентами, з урахуванням усіх імовірних наслідків, що має перетворитися на продуману довготривалу політику розвитку інформаційної інфраструктури на шляху до побудови елементів цифрового суспільства та підготовки до роботи в нових трансформаційних умовах – всезагальної цифровізації й розбудови цифрової економіки, що неодмінно сприятиме підвищенню громадської активності, ефективності державно-громадської взаємодії та зростання рівня залучення громадян у вирішення різного роду питань у будь-якій сфері суспільної життєдіяльності [25, с.8].

Важливим у процесі створення ефективної політики, щодо роботи з відкритими даними є також чітке розуміння її кінцевої мети, а саме – створення прозорої, відкритої, однозначної, актуальної та підзвітної системи відкритих даних, яка буде активно функціонувати, забезпечуючи швидкий доступ до

публічної інформації.

У Міжнародній хартії відкритих даних зазначено унікальні можливості, які надає система відкритих даних. Серед них можна виокремити такі [29], зображені нами на рис. 2.2.

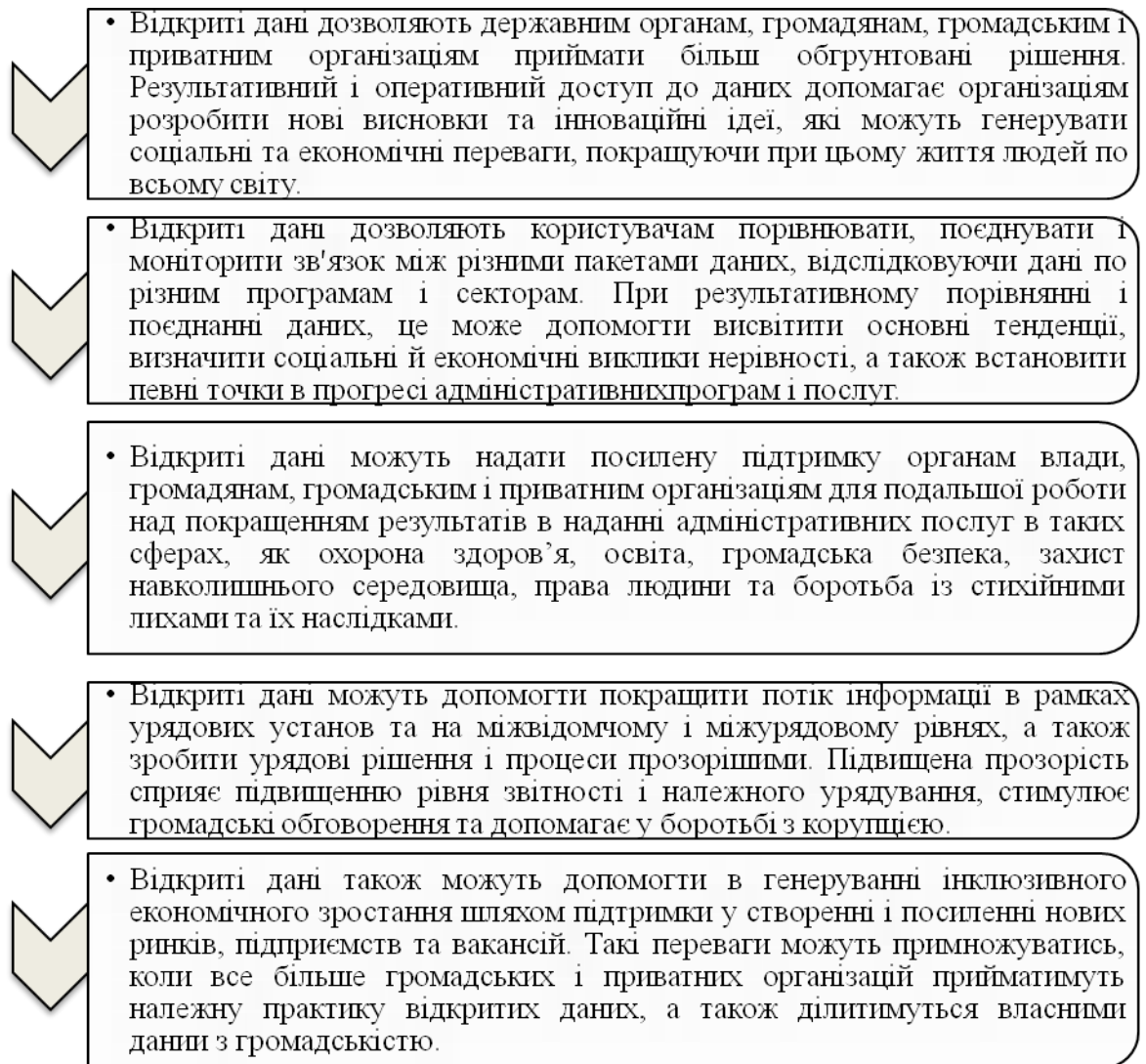

Рис. 2.2. *Можливості відкритих даних*

Джерело: Побудовано автором за [29, с. 1-2]

Перехід до пріоритетного інноваційного розвитку – це складний і багатогранний процес, що потребує створення електронних інформаційних ресурсів, які повинні використовуватись в інформаційному обміні. Необхідним є усвідомлення розвитку інформаційного суспільства в Україні керівниками

громадських організацій, підприємств, установ, органів державної влади, органів місцевого самоврядування всіх рівнів та пропагування переваг побудови інформаційного суспільства – від використання можливостей ІКТ вразливими верствами населення, зокрема малозабезпеченими, людьми, що потребують соціальної допомоги та реабілітації, до створення новітніх знань та конкурентоспроможних технологій [30].

Отже, нині сфера відкритих даних в Україні поступово розвивається: вдосконалюється законодавча база, технологічні можливості роботи з актуальними наборами даних, спрощується доступ до публічної інформації, забезпечується прозорість та відкритість діяльності органів державної влади. В умовах інформаційного суспільства пріоритетним є створення ефективної політики щодо відкритих даних, що забезпечуватиме збільшення кількості і покращення якості наборів даних, їх своєчасне оприлюднення, відповідність усім вимогам та світовим стандартам, а, відповідно, гарантуватиме підвищення активності громадян та сприятиме задоволенню суспільних інтересів.

III. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІДКРИТИХ ДАНИХ В УКРАЇНІ

Про прогрес у розвитку відкритих даних свідчить покращення позицій України у відповідних міжнародних рейтингах. Згідно з рейтингом GlobalOpenDataIndex, який складає міжнародна неурядова організація OpenKnowledgeInternational, Україна посіла 31 місце у 2017 році і покращила свій результат на 23 позиції порівняно з 2016 роком. Найбільш схвальні оцінки Україна отримала за відкритість державного бюджету та витрат, закупівель, єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, громадських формувань та національного законодавства [31, с. 222].

Проект “Відкритий бюджет” є одним із найбільш успішних проектів, які орієнтуються на виконання концепції електронного уряду та вільний доступ населення до публічної інформації.

Проект “Відкритий бюджет” покликаний створити інструменти підвищення прозорості та підзвітності органів влади на місцях. Ми віримо, що для того змінити якість звітування органів влади України, в частині використання публічних коштів, потрібно не боротися з існуючим станом цього процесу, а натомість створити нову модель, яка зробить існуючу модель застарілою. Стратегічним завданням проекту є поширення інструментарію проекту серед всіх міст обласного підпорядкування України та ОДА, що не мають власних напрацювань в сфері фінансової прозорості та підзвітності. Команда просуває ідеї використання відкритого коду, впровадження інструментів електронного врядування, використання відкритих даних, підвищення прозорості органів влади [32].

Згідно зі звітом міжнародної неурядової організації WorldWideWebFoundation, глобального показника того, як уряди публікують та використовують відкриті дані для підзвітності, інновацій та соціального впливу – OpenDataBarometer у рейтингу 2017 року Україна посіла 44 місце та покращила свій результат на 18 позицій порівняно із попереднім роком. У 2018 році, Україна посіла 17 місце у світі за рівнем відкритості даних. Перші

позиції у даному рейтингу зайняли Канада, Великобританія та Австралія. Результати України у 2018 році відображено у Додатку Б [33]

У 2018 році Українські відкриті дані вперше опубліковано на Європейському порталі відкритих даних (europeandataportal.eu). Таким чином, Україна стає частиною єдиного європейського інформаційного простору і ще більше наближається до інтеграції з Євросоюзом. Тепер українські дані автоматично, як і дані інших країн ЄС, потрапляють на європейський портал завдяки технічним можливостям оновленого Єдиного державного веб-порталу відкритих даних. Публікація наборів даних на EuropeanDataPortal буде ще одним потужним сигналом про відкритість діяльності держави на рівні європейських країн. Ніщо краще не показує повної реальної картини про діяльність уряду, як відкриті дані – від економічних показників до бюджету[34].

Такі позитивні зрушення та світове визнання результатів в роботі з відкритими даними в Україні, свідчить про наявність усіх можливостей для подальшого розвитку систем доступу до публічної інформації.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у сфері відкритих даних стає поштовхом змін в процесах реалізації нових ефективних інструментів управління також і в українських містах.

В січні 2017 року Львів став першим містом України, яке приєдналось до Міжнародної хартії відкритих даних, а з 01 січня 2018 року утворений сектор відкритих даних як структурний підрозділ ЛКП “Міський центр ІТ”, метою якого є підтримання та розвиток функціонування Проекту. В рамках Open Data Forum (Київ, 21 вересня 2017 р.), команда проекту “Відкриті дані Львова” отримала першість в категорії OpenDataCityAward (за найвищі стандарти публікації відкритих даних міськими органами управління). Портал відкритих даних Львова - це відкрита платформа, розроблена на основі відкритого програмного коду SKAN, яка містить інформацію від різних структурних підрозділів Львівської міської ради та інших установ, що працюють в місті, у форматі відкритих даних. Дані публікуються на порталі як прикріплені файли, які можна попередньо переглянути, завантажити або використати за допомогою

інтерфейсу прикладного програмування API. На Порталі створено кабінети для 93 організацій-розпорядників даних та опубліковано понад 490 наборів відкритих даних у різних форматах [35].

Дніпровська міська рада на своєму сайті розмістила відео-матеріал “Дані міст кидають відкритий виклик”, що має на меті ознайомити населення з даним механізмом оприлюднення публічної інформації. Також Дніпровська міська рада проводить онлайн-опитування для громадян, з метою виявлення пропозицій щодо того, які набори даних повинні бути на Офіційному порталі Відкритих даних Дніпровської міської ради, що був розроблений згідно Постанови Кабінету Міністрів України №835 від 21 жовтня 2015 року.

Портал призначений для забезпечення надання доступу до публічної інформації у формі відкритих даних та передбачає доступ до інформації органів влади з можливістю її наступного використання. Будь-яка особа може вільно копіювати, публікувати, поширювати, використовувати, у тому числі в комерційних цілях, у поєднанні з іншою інформацією або шляхом включення до складу власного продукту, публічну інформацію у формі відкритих даних з обов’язковим посиланням на джерело отримання такої інформації [36].

Цілі створення Порталу:

- забезпечення своєчасного розміщення органами влади інформації, яка підлягає оприлюдненню, а також будь-яких інших даних, що відповідають визначенню публічної інформації у формі відкритих даних;
- оприлюднення та регулярне оновлення розпорядником інформації відкритих даних на Порталі;
- забезпечення для всіх користувачів інформаційного простору спільних правил щодо оприлюднення інформаційних матеріалів у формі відкритих даних;
- забезпечення своєчасного розміщення повної та достовірної інформації;
- забезпечення ефективних двосторонніх комунікацій і каналів зворотного зв’язку.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року “Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних”, виконавчі органи Вінницької міської ради та міські комунальні підприємства представляють набори даних, опубліковані у формі відкритих даних[37].

Також згідно з рішенням, прийнятим депутатами, для визначення даних у формі відкритих даних, які потрібно першочергово оприлюднити, проводяться: аудит даних; онлайн-опитування; зустрічі, обговорення із зацікавленими сторонами, громадськістю; аналіз запитуваної громадянами інформації в порядку доступу до публічної інформації Вінницької міської ради та її виконавчих органів, комунальних підприємств; аналіз відвідуваності, переглядів з офіційного веб-сайту Вінницької міської ради та сайтів комунальних підприємств. У 2017 році Вінниця приєдналась до Міжнародної Хартії відкритих даних.

У травні 2018 року було створено Портал відкритих даних Вінниці - це ресурс, на якому у визначених форматах відкритих даних оприлюднені доступні для автоматичної обробки набори даних, які є у розпорядженні виконавчих органів Вінницької міської ради та міських комунальних підприємств, і містять суспільний інтерес[38].

Саме у Львові, Дніпрі і Вінниці, а також у Чернівцях та Дрогобичі реалізовується Дорожня карта розвитку відкритих даних, яка була розроблена на основі принципів Міжнародної хартії відкритих даних. Вона визначила 59 завдань урядові щодо впровадження політики відкритих даних.

П. С. Клімушкін та Д. В. Спасібов вважають, що відкриті дані є одним із перспективних каналів комунікації держави і суспільства, породжених сучасною цифровою реальністю. Відкриті дані в Україні, як і у більшості інших країн, виникли як продовження проекту е-уряду. Україна знаходиться на початковому етапі впровадження ініціативи з розвитку відкритих державних даних. Протягом останніх років в Україні було здійснено низку заходів щодо відкриття та оприлюднення в Інтернет державних даних. Зокрема, було внесено

зміни до Закону України “Про доступ до публічної інформації”, які зобов’язують розпорядників інформації надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах. Нові положення Закону також визначають порядок подальшого використання та поширення публічної інформації у формі відкритих даних та надають визначення поняття публічної інформації у формі відкритих даних [39]

Проаналізувавши Методичні рекомендації, підготовлені Державним агентством з питань електронного урядування України із залученням експертів програми “Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах”, можна стверджувати, що Україні для подальшого розвитку та вдосконалення системи відкритих даних, необхідно чітко виконувати План дій із розвитку відкритих даних, що являє собою перелік завдань, часові межі та відповідальних за їх реалізацію осіб/підрозділів. Затвердження Плану дій дасть змогу структурувати й систематизувати роботу органу виконавчої влади, місцевого самоврядування.

Варто зосередитись на таких основних завданнях [40]:

1. Нормативне забезпечення (погодження нормативно-правової бази з нормами чинного законодавства, затвердження необхідних для налагодження процесу розпорядчих документів).
2. Організаційно-кадрове забезпечення (створення робочої групи, визначення/створення відповідального органу, посади чи відповідальних осіб у структурних підрозділах, державних підприємствах).
3. Фінансове забезпечення (передбачення коштів на розробку власного порталу відкритих даних, інтерфейсів прикладного програмування до баз даних, розробка баз даних, навчання, проведення хакатонів, розробка сервісів, продуктів на основі відкритих даних).
4. Аудит даних (організація та проведення аудиту, впровадження рекомендацій).
5. Контроль якості та доступності даних (моніторинг оприлюднених

наборів даних).

6. Оприлюднення якісних даних (визначення переліку наборів для оприлюднення, пріоритетів).

7. Популяризація даних і співпраця з користувачами (організація та проведення зустрічей із зацікавленими сторонами, хакатонів).

8. Навчання (організація та проведення навчальних заходів, консультування).

Україна має високий потенціал для створення злагодженої системи відкритих даних, що зможе конкурувати з прогресивними країнами, як на європейській так і на світовій арені.

Враховуючи все вищесказане, можна свідчити про те, що в умовах впровадження концепції електронного уряду розвиток відкритих даних є абсолютно обумовленим. Вдосконалення та модернізація технологічного підходу до роботи з відкритими даними має стати одним із пріоритетних напрямків стратегічного розвитку держави.

Практичними рекомендаціями для органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій, підприємств, громадських об'єднань є: підвищення якості управлінських рішень з використанням ефективних інструментів та механізмів, підґрунтям яких повинна стати виважена та продумана державна політика щодо відкриття інформації про діяльність органів публічної влади, першочергове врегулювання наявних питань на шляху до запровадження інноваційних підходів, зумовлених новою суспільною дійсністю, урахування актуальних потреб, інтересів та запитів громадян з метою прогнозування їх подальшого розвитку та роботи на випередження. Необхідним також є постійний моніторинг, оцінка та контроль за дотриманням загальних вимог та світових стандартів у роботі з відкритими даними, з метою виявлення потенційних суперечностей і здійснення невідкладних заходів щодо їх усунення чи мінімізації для забезпечення вирішення проблем, що сприятиме сталості суспільного розвитку.

ВИСНОВКИ

У конкурсній роботі досліджено теоретико-прикладні аспекти реалізації державної політики щодо відкритих даних в Україні, що дозволило розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення дослідженої предметної сфери.

В результаті дослідження досягнута його мета та розв'язані поставлені завдання, що дозволяє зробити такі загальні висновки:

1. Охарактеризовано концептуальні організаційно-правові засади діяльності органів публічної влади в умовах інформаційної відкритості, що дозволило встановити, що в Україні сформовано достатнє правове підґрунтя для роботи зі сферою відкритих даних і подальшого її вдосконалення.

2. Проаналізовано державну політику України у сфері відкритих даних в умовах розвитку інформаційного суспільства, що дає підстави стверджувати, що в Україні є певні позитивні наслідки від запровадження відкритих даних, а вдосконалення цієї сфери є одним із пріоритетних напрямів розвитку держави.

3. Розглянуто концепт відкритих даних в аспекті імплементації основних засад цифрової економіки в Україні, в результаті чого виявлено, що цифрові технології мають стати рушійною силою інновацій і для української економічної системи та розвитку суспільства в цілому, а також передбачають шлях до розвитку нової для України “цифрової” індустрії – індустрії відкритих даних.

4. Обґрунтовано ефективні інструменти розвитку державної політики України щодо відкритих даних, які, зокрема, полягають у забезпеченні наявності усіх необхідних матеріальних, технічних та фінансових ресурсів для регламентованого функціонування інформаційного простору та професійно-галузевої підготовки кадрів, що повинні забезпечити кваліфіковану і своєчасну роботу відповідно до загальних вимог, форматів і термінів розміщення відкритих даних.

5. Розроблено інноваційні підходи та запропоновано перспективні напрями розвитку відкритих даних в Україні, реалізація яких сприятиме формуванню нової ідеології забезпечення ефективності у цій предметній сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Клименко І.В. Технології електронного урядування : навчальний посібник / І.В. Клименко, К.О. Линьов. – Київ: Вид-во ДУС, 2006. – 225 с.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
4. Постанову Кабінету Міністрів України №835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» від 21.10.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248573101>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних» від 30.11.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/867-2016-%D0%BF>.
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік» від 3.04.2017 р.[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249935442>.
7. Інформація з офіційного веб-сайту Міністерства інформаційної політики України[Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://mir.gov.ua/>.
8. Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2-2015-%D0%BF>.
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання електронної взаємодії органів виконавчої влади» від 18.07.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/670-2012-%D0%BF>.
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних» від 22.09.2016 р.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249350048>.

11. Принципи Міжнародної хартії відкритих даних. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://opendatacharter.net>.

12. Дорожня карта розвитку відкритих даних в Україні на 2017 рік. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001883-17>.

13. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації” від 08.11.2017 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#n154>.

14. Цифрова економіка Вікіпедія. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>.

15. Інформація з офіційного веб-сайту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://me.gov.ua/>.

16. Апалькова В.В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України [Електронний ресурс] / В.В. Апалькова// Вісник Дніпропетровського університету, 2015. – Вип. 4. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Desktop/simp/52-1-93-1-10-20160316.pdf>.

17. Концепція та План дій розвитку цифрової економіки в Україні до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.dknii.gov.ua/content/shvaleno-konserciyu-ta-plan-diy-rozvytku-cyvrovoyi-ekonomiky-v-ukrayini-do-2020-roku>.

18. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

19. Система відкритих даних в дії: Уряд відкриває понад 300 реєстрів та наборів даних [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=248569951.

20. Ковтун М. С. Відкриті дані в Україні: сутність та стан розвитку / М. С. Ковтун, Н. О. Хрякова // Форум права. - 2018. - № 2. - С. 66–73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forumprava.pp.ua/files/066-073-2018-2-----,-----10-.pdf>.

21. Клімушин П. С., Спасібов Д. В. Інноваційні сервіси відкритих даних для забезпечення ефективного функціонування е-уряду. Теорія та історія державного управління. 2017. № 1 (51). С. 1–8.

22. Газін А. Екосистема відкритих даних в Україні: рекомендації щодо впровадження політики. 2015. 11 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://texty.org.ua/pdf/open_data_policy.pdf.

23. Олексюк Л. В. Механізми правового забезпечення електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних: стан і тенденції розвитку / Л. Олексюк // Державне управління та місцеве самоврядування. - 2016. - Вип. 3. - С. 92-99. [Електронний ресурс] Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_03\(30\)/15.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_03(30)/15.pdf).

24. Інформаційне суспільство. Вікіпедія. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>.

25. Твердохліб О. Методологія та практика реалізації концепту відкритих даних в органах публічного управління України [Електронний ресурс] / О. С. Твердохліб // Публічне адміністрування: теорія та практика : електр. зб. наук. праць. – 2017. – Вип. 2 (18). – [Електронний ресурс] Режим доступу: [http://dridu.dp.ua/zbirnik/2017-02\(18\)/7.pdf](http://dridu.dp.ua/zbirnik/2017-02(18)/7.pdf).

26. Кілієвич О.І., Тертичка В.В. Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, галузь прикладних досліджень. Збірка документів і матеріалів/ Укл. О.І. Кілієвич, В.В.Тертичка. – К.: «К.І.С.», 2004. – 210 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://ipas.org.ua/old/doc/Zb_doc_PPA.pdf.

27. Архипова Є.О. Електронне урядування як форма організації державного управління / Є.О.Архипова // Державне управління: удосконалення

та розвиток, 2015 р., №5. – [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=855>.

28. Олексюк Л. В. Розвиток понятійно-категоріального апарату електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних / Л. В. Олексюк // Вісн. НАДУ при Президентіві України. – Київ : НАДУ, 2016. – № 2. – С. 36 – 43.

29. Міжнародна хартія відкритих даних [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://opendatacharter.net/principles/>.

30. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.

31. Горбата Л. П. Відкриті дані як інструмент інформаційної відкритості у діяльності органів публічної влади / Л. П. Горбата // Молодий вчений. - 2018. - № 5(1). - С. 220-224. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/5/54.pdf>.

32. Інформація з сайту Відкритий бюджет - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://openbudget.in.ua/info/About%20us/show?locale=uk>.

33. Інформація з сайту Open Data Barometer - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://opendatabarometer.org/?_year=2017&indicator=ODB.

34. Інформація з офіційного сайту Державного агентства з питань електронного урядування України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.e.gov.ua/ua/news/ukrayinski-vidkryti-dani-uviyshly-v-yevropeyskyu-informaciyuu-prostir>.

35. Сайт міського центру інформаційних технологій Львова - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.city-adm.lviv.ua/it/open-data>.

36. Дніпровський портал відкритих даних - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://opendata.dniprorada.gov.ua/about>.

37. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих

даних» від 21.10.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF>.

38. Портал відкритих даних м.Вінниці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://opendata.gov.ua/ja/about>.

39. Клімушин П.С., Спасібов Д.В. Інноваційні сервіси відкритих даних для забезпечення ефективного функціонування е-уряду / П.С. Клімушин, Д. В. Спасібов // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2017. – Вип. 3 (58). – С.15-22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2017-1/doc/1/02.pdf>.

40. Методичні рекомендації, підготовлені Державним агентством з питань електронного урядування України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://data.gov.ua/uploads/files/2018-08-11-104320.561709Part02.pdf>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних для усіх розпорядників інформації

Джерело: створено автором за [5]

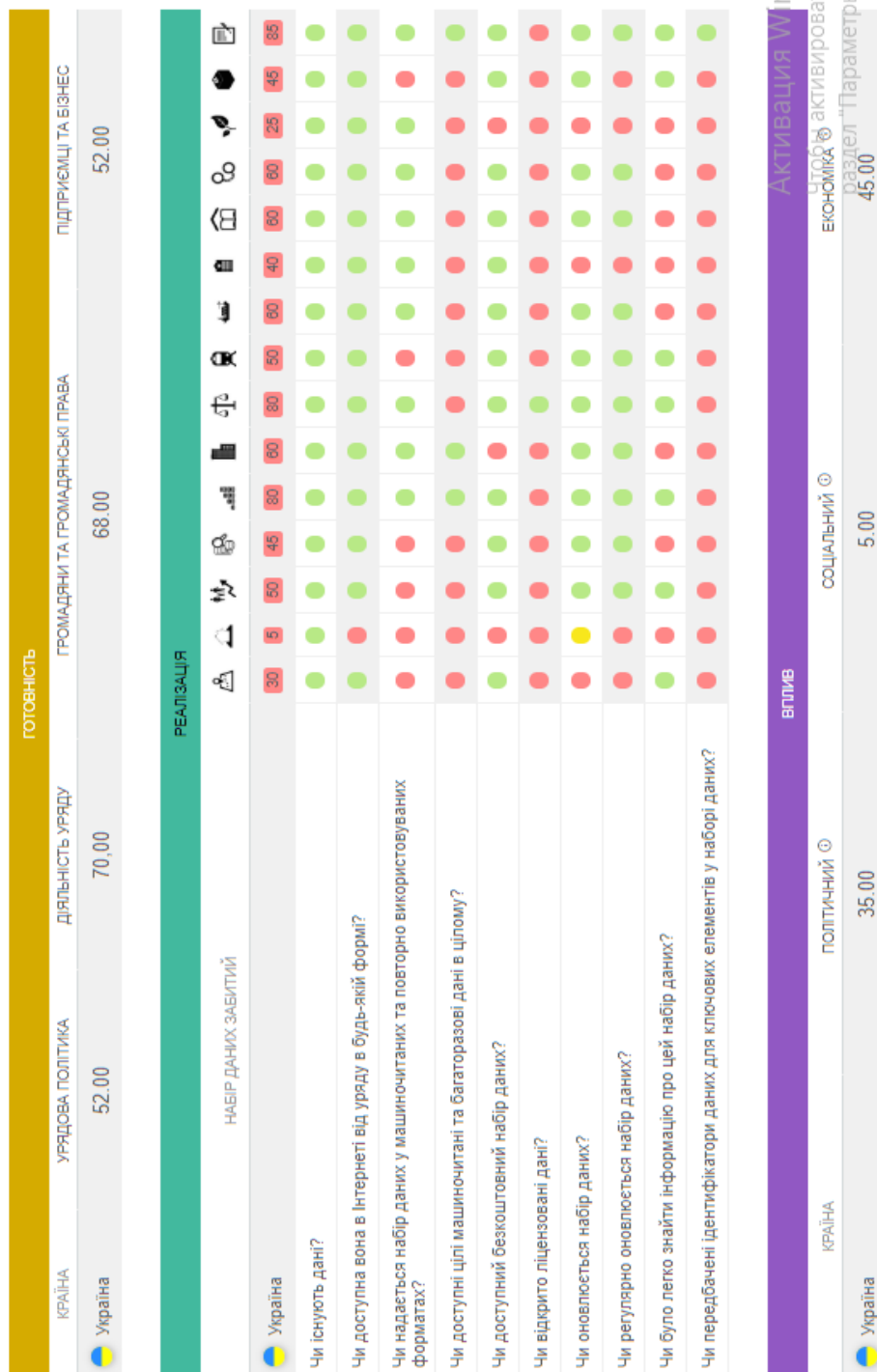
1.	Звіт про використання бюджетних коштів (для розпорядників інформації, що використовують бюджетні кошти), зокрема за окремими бюджетними програмами
2.	Нормативи, що затверджуються розпорядником інформації
3.	Переліки національних стандартів, які в разі добровільного застосування є доказом відповідності продукції вимогам технічних регламентів
4.	Звіти, в тому числі щодо задоволення запитів на інформацію
5.	Річні плани закупівель
6.	Інформація про систему обліку, види інформації, яка зберігається розпорядником
7.	Реєстр (перелік) наборів відкритих даних
8.	Переліки адміністративних послуг, інформаційні картки адміністративних послуг та бланки заяв, необхідних для звернення щодо надання адміністративної послуги
9.	Адміністративні дані, що збираються (обробляються) розпорядником інформації
10.	Правові акти, що підлягають оприлюдненню відповідно до Закону України “Про доступ до публічної інформації”
11.	Фінансова звітність суб’єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління розпорядника інформації

Додаток Б

Досягнення України у роботі з відкритими даними у 2018 року

згідно зі звітом Open Data Barometr

Джерело [34]

Додаток В

**Київський національний торговельно-економічний
університет
Факультет економіки, менеджменту та психології**

**ПРІОРИТЕТИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Київ, 4–5 квітня 2018 року)

Київ 2018

**Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборенено**

Пріоритети соціально-економічного розвитку суспільства [Електронне видання] : матеріали Студ. наук. конф. (Київ, 5–6 квітня 2018 р.) / відп. ред. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. у-т, 2018. – 223 с. – Укр. та англ. мовами.

Матеріали доповідей друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальність за достовірність статистичної та іншої інформації, що представлена в рукописах.

Редакційна колегія: А.А. Мазаракі (відп. ред.), ректор д.е.н., проф.; С.В. Мельниченко, проректор з наукової роботи, д.е.н., проф.; О.І. Міняйло, декан факультету економіки, менеджменту та психології, к.е.н., доц.

Відповідальний за випуск: С.І. Камінський, заст. декана факультету економіки, менеджменту та психології, к.е.н., доц.

© Київський національний
торговельно-економічний університет, 2018

ЗМІСТ

ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНОЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	7
<i>Байсен Д.А.</i> ПРИХОВАНА РЕКЛАМА ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ВПЛИВУ НА СПОЖИВЧИЙ ПОПИТ.....	7
<i>Бізбіз Т.М.</i> РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	10
<i>Лопуга В.В.</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	13
<i>Муха К.М.</i> ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ.....	16
<i>Склярова Т.С.</i> НЕЙРОЕКОНОМІКА: СИСТЕМА ПРИЙНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ.....	19
<i>Соломаха Ю.О.</i> СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ.....	22
<i>Ткач Ю.В.</i> ІНТЕРЕНЕТ-РЕКЛАМА ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....	24
ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	26
<i>Андрійко А.А.</i> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД АДВОКАТУВАННЯ КОНКУРЕНЦІЇ.....	26
<i>Бойко Л.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	29
<i>Волченко С.О.</i> СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ.....	31
<i>Гриша К. С.</i> ДЕРЖАВНА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	35
<i>Марченко К.Ю.</i> АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА РЕФОРМА ЯК ПЕРЕДУМОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.....	38
<i>Польовик Є.В.</i> ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД АНТИКРИЗОВОЇ ПОЛІТИКИ СТИМУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ.....	41
<i>Сидоренко В.Т.</i> СТАБІЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГРОШОВОЇ ОДИНИЦІ: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ЧИННИКИ.....	43
<i>Ткач А.В.</i> РЕФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	46

Бойко Л.В.

студентка 2 курсу, факультет економіки, менеджменту та психології
Київський національний торговельно-економічний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Проблеми ефективності управління розвитком міст та регіонів в Україні суттєво актуалізуються у зв'язку з розпочатим процесом реформування місцевого самоврядування. Організація та функціонування місцевого самоврядування в державі здійснюється згідно з принципами, що встановлені Конституцією України та деталізовані в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» [1].

Усі процеси розвитку суспільства вимагають якісного електронного урядування – способу організації державної влади за допомогою систем локальних інформаційних мереж та сегментів глобальної інформаційної мережі, що забезпечує функціонування органів влади в режимі реального часу та робить максимально простим і доступним спілкування з ними громадян, юридичних осіб, неурядових організацій.

На місцевому рівні правові засади управління визначають розпорядження міських рад, місцевих державних адміністрацій. Окрім вищезазначеного Закону, важливим для розвитку українських міст є Закон України «Про основи містобудування» від 16.11.1992 р. (остання редакція 17.01.2017 р.), стратегії та програми розвитку міст. Для міста Києва є спеціальний Закон «Про столицю України – місто-герой Київ» від 15.01.1999 р. (остання редакція від 7.09.2010 р.). Цей Закон визначає спеціальний статус міста Києва як столиці України, особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті відповідно до Конституції України та законів України. Розпорядження КМДА від 06.01.2017 р. «Про Програму економічного і соціального розвитку міста Києва на 2017 рік» визначає напрями розвитку столиці на рік [2].

За Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 13.12.2010 р., впровадження електронного урядування передбачає «створення якісно нових форм організації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх взаємодію з громадянами та суб'єктами господарювання шляхом надання доступу до державних інформаційних ресурсів, можливості отримувати електронні

адміністративні послуги, звертатися до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням Інтернету» [3].

У Розпорядженні Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» визначено напрями, механізми і строки формування ефективної системи електронного урядування в Україні для задоволення інтересів та потреб фізичних і юридичних осіб, вдосконалення системи державного управління, підвищення конкурентоспроможності та стимулювання соціально-економічного розвитку держави. Реалізація Концепції на період до 2020 року дасть змогу [4]:

- підвищити ефективність роботи органів державної влади й органів місцевого самоврядування;

- досягти якісно нового рівня управління державою, що базується на принципах результативності, ефективності, прозорості, відкритості, доступності, довіри та підзвітності;

- покращити якість надання публічних послуг фізичним та юридичним особам відповідно до європейських вимог;

- забезпечити необхідну мобільність й конкурентоспроможність громадян та суб'єктів господарювання в сучасних економічних умовах;

- мінімізувати корупційні ризики при виконанні владних повноважень;

- покращити інвестиційну привабливість, діловий клімат та конкурентоспроможність країни;

- стимулювати соціально-економічний розвиток в Україні.

Важливим документом, що визначає правові засади розвитку електронного урядування є Розпорядження КМУ від 08.11.2017 р. «Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації». Планом заходів щодо реалізації Концепції затверджено завдання, які будуть здійснюватися протягом першого етапу її реалізації (2017–2018 рр.) за основними напрямками.

Кабінет Міністрів України 17 січня 2018 р. схвалив розпорядження «Про схвалення концепції розвитку цифрової економіки і суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації». План містить 31 комплексне завдання, у тому числі такі інноваційні як: розвиток Індустрії 4.0, цифрових робочих місць, STEM-освіти та цифрових освітніх послуг, цифрової інфраструктури для Інтернету-речей, блокчейну, e-Health та e-безпеки тощо. Цифровізація економіки та сфер життя створить нові робочі місця, зробить український бізнес конкурентоздатним та

менш орієнтованим на ресурси, привабить інвесторів [5].

Концепція передбачає перехід від сировинного типу економіки, яка споживає природні ресурси до високотехнологічних виробництв та ефективних процесів за допомогою ІТ-технологій та комунікацій. розвиток цифрової інфраструктури – широкосмуговий інтернет (ШСД) має бути по усій території України.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.

2. Розпорядження КМДА від 06.01.2017р. «Про Програму економічного і соціального розвитку міста Києва на 2017 рік». [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://dei.kievcity.gov.ua/files/2017/1/11/rkmda_3.pdf.

3. Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» від 13.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80>.

4. Розпорядження КМУ від 20.09.2017 р. «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/250287124>.

5. Концепція та План дій розвитку цифрової економіки в Україні до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.dknii.gov.ua/content/shvaleno-koncepciyu-ta-plan-diy-rozvytku-cyfrovoyi-ekonomiky-v-ukrayini-do-2020-roku>.

Науковий керівник: д. держ. упр., проф. Малиш Н.А.

Волченко С.О.

студентка Ім курсу, факультет економіки, менеджменту та психології
Київський національний торговельно-економічний університет

СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Піднесення громадянської активності є одним з найбільших досягнень сьогодення й доказом, що спростовує будь-які скептичні підходи та маніпулювання громадянською спроможністю і зрілістю українського суспільства.

Спочатку термін громадянське суспільство (Civilsociety)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
ГО «ФОНД РОЗВИТКУ МАРІУПОЛЯ»
WYŻSZA SZKOŁA EKONOMICZNO-HUMANISTYCZNA
(UNIVERSITY OF ECONOMICS AND HUMANITIES) (POLSKA, BIELSKO-BIALA)
WYŻSZA SZKOŁA KOMUNIKACJI I ZARZĄDZANIA (POLSKO, POZNAŃ)
(COLLEGE OF COMMUNICATION AND MANAGEMENT)
EURÓPSKY INŠTITÚT ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA (SLOVAKIA)
(EUROPEAN INSTITUTE OF EXECUTIVE EDUCATION)
УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА
МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ**

**Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції**

Маріуполь
2018

УДК 316/352
ББК 67.9(4Укр)
П 88

П-88 Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Маріуполь: Донецький державний університет управління; Український культурологічний центр, 2018. 284 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях», яка внесена до плану проведення наукових конференцій та семінарів з проблем вищої освіти і науки в системі МОН України. Мета конференції – синтез наукових досліджень і практики публічного управління щодо поєднання зусиль вищих закладів освіти, наукових установ, органів влади та місцевого самоврядування, бізнес-структур та громадськості в аспекті пошуку сумісних ефективних підходів до вирішення актуальних завдань сталого розвитку.

Редакційна колегія:

Марова С. Ф. – д. держ.упр., професор, голова оргкомітету, ректор Донецького державного університету управління

Балуєва О. В. – д. е. н., доцент, проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління

Токарева В. І. – д. держ.упр, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Донецького державного університету управління

Чечель А. О. – д. е. н., доцент, заступник голови, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Донецького державного університету управління

Зелінська М. І. – к.політ.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування Донецького державного університету управління

Тарасенко Д. Л. – к.держ.упр., доцент, декан факультету права та соціального управління Донецького державного університету управління

Калініна І. В. – к.ю.н., завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін Донецького державного університету управління

Відповідальна за випуск – *Чечель А.О.*, д. е. н., доцент,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
Донецького державного університету управління

© Донецький державний університет управління (м. Маріуполь), 2018

4. СТАЛИЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК В КОНТЕКСТІ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Балуєва О. В., Іванов Г. С. Концептуальні положення державного управління розвитком морських портів України.....	242
Бойко Л. В. Сталий територіальний розвиток та інформаційне суспільство	246
Голубенко Л. О. Деякі аспекти закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України».....	248
Загорюлько Є. Г. Україна в умовах інформаційної війни.....	252
Казанцев О. Ю. Проблеми забезпечення економічної безпеки держави	258
Kamensky D. V., Sullivan J. Naftogaz vs Gazprom: Russia's weaponization of energy	260
Колесова Д. В. Протекціонізм на фоні глобалізації економічних процесів	264
Кольцова М. В. Інформаційний простір – запорука розвитку кіберзлочинності.....	266
Макарова О. О. Проблеми забезпечення фінансової безпеки держави	271
Павлова Н. С. Перетворення соціальної сфери як умова подолання кризи.....	273
Турецьков Т. Є. Соціально-економічне зростання сектору малого та середнього бізнесу України в умовах євроінтеграції	276
Турко М. Я. Інформаційна безпека є частиною національної безпеки чи самостійна ланка сфери суспільної безпеки.....	278
Чіркова Н. С. Громадянська свідомість та її роль у державі.....	281

Бойко Л. В.,

*студентка кафедри публічного управління та адміністрування,
Київський національний торговельно-економічний університет*

СТАЛИЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО

В основі розвитку територіальних громад повинна розглядатись Концепція сталого розвитку, яка поєднує економічну соціальну та екологічну складові. Соціально-економічний розвиток регіонів України неможливо здійснити без впровадження заходів, що орієнтовані на забезпечення сталого розвитку сіл, селищ, міст. Забезпечення сталого розвитку міст – один з базових принципів регіональної політики країн ЄС. Сприятиме сталому розвитку територіальних громад поширення інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах суспільного життя.

В Україні продовжується розбудова інформаційного суспільства. Використання інформаційно-комунікаційних технологій надає більше можливостей органам державної влади оперативного повідомляти населення про їх можливості брати участь у соціально-економічному та політичному процесі, мати зворотний зв'язок з громадянами, пропонувати альтернативні шляхи вирішення проблем, отримувати якісні адміністративні послуги.

Оскільки сучасні інформаційно-комунікаційні технології оперують інформацією в цифровій формі, то зазвичай для позначення «інформаційного суспільства» використовують термін, що є синонімом даному – «цифрове суспільство». Цифрове суспільство – суспільство, яке створюється внаслідок індустріальної революції на базі інформаційних і телекомунікаційних технологій та на базі інформації, яка охоплює знання людей. «Цифрове суспільство соціально трансформується з метою допомогти індивідам та спільнотам використовувати знання та ідеї, що допомагає людям втілити їх потенціал та реалізувати їх прагнення, додає великих можливостей людському інтелекту та створює ресурси, що змінюють спосіб суспільного життя» [1].

Оскільки стабільний розвиток країни та окремого міста, зокрема, передбачає пошук інноваційних підходів для інформаційної політики країни та для ефективного управління економічними, політичними та соціальними процесами, то важливими кроками до

реалізації проектів та програм розвитку є нормативно-правові документи, які визначають правові засади управління сталим територіальним розвитком.

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» схвалена Указом Президента України від 12.01.2015 р. включає створення Програми електронного урядування за вектором безпеки, в межах реформи державного управління. Результатом впровадження реформи має стати створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої структури публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікативних технологій (е-урядування), яка здатна виробляти та реалізовувати цілісну державну політику, спрямовану на суспільний сталий розвиток і адекватне реагування на внутрішні та зовнішні виклики [2].

Важливим документом, що визначає правові засади розвитку інформаційного суспільства та управління сталим територіальним розвитком є Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 15.05.2013 р. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні визначає мету, базові принципи, стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні, завдання, що спрямовані на їх досягнення, а також основні напрями, етапи й механізм реалізації Стратегії з урахуванням тенденцій та особливостей розвитку України в перспективі до 2020 року [3].

Перехід до пріоритетного інноваційного розвитку – це складний і багатогранний процес, що потребує, зокрема, упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери життєдіяльності суспільства, створення електронних інформаційних ресурсів, які повинні використовуватись в інформаційному обміні, упровадження механізмів надання органами державної влади та органами місцевого самоврядування юридичним і фізичним особам інформаційних послуг із використанням мережі Інтернет [4]. Необхідним чинником є усвідомлення розвитку інформаційного суспільства в Україні керівниками громадських організацій, підприємств, установ, органів державної влади, органів місцевого самоврядування всіх рівнів та пропагування переваг побудови інформаційного суспільства – від використання можливостей ІКТ вразливими верствами населення, зокрема малозабезпеченими, людьми, що потребують соціальної допомоги та реабілітації, до створення новітніх знань та конкурентоспроможних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інформаційне суспільство. Вікіпедія. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>.
2. Указ Президента України Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» від 12.01.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 15.05.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>.
4. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.

УДК 351.86

Голубенко Л. О.,

студентка Донецького державного університету управління

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ»

Сьогодні, мабуть, абсолютна більшість людей погодиться з тим, що інформаційні технології все глибше проникають в наше життя. За останні роки Інтернет став найважливішою частиною життя багатьох українців. Ми навчилися використовувати його не тільки як джерело інформації, але і як засіб спілкування, майданчик для заробітку, переказу грошей, як ресурс для отримання всіляких послуг. Далеко не кожен користувач замислюється про те, що Інтернет ще не став безпечним і надійним середовищем. А недбале поводження в мережі може занести не тільки звичайних користувачів гаджетів, але і підприємства, і навіть держави. Відповідно і наслідки можуть бути різні – від розміщення, без згоди власника, на робочому столі комп'ютера нешкідливого усміхненого чортеня до блокування нормальної роботи великих комп'ютерних мереж з катастрофічними наслідками для безпеки та економіки окремих держав і навіть всієї світової економіки.

Додаток Г

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ДИПЛОМ

I ступеня

нагороджується

БОЙКО
Людмила Володимирівна

студентка 2 курсу
Київського національного торговельно-економічного
університету

ПЕРЕМОЖЕЦЬ

II туру Всеукраїнського конкурсу студентських
наукових робіт зі спеціальності
«Публічне управління та адміністрування»

Голова галузевої
конкурсної комісії,
ректор

А. А. Мазаракі
А. А. Мазаракі

12 квітня 2018 року
м. Київ